ԿՈՎԿԱՍ

ԼՐԱԳԻՐ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԵՒ ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ

Երկրորդ տարի 8 Մարտի **1847** Համար **10**.

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐՔ.

Կայսերական Մեծութիւն Ռուսաց ամենողորմած կամօք զախրական և զհայրական խնամս իւր 'ի կերպարանս ամենայն Ենթարկելոց. 'ի 11 յունվարի հրամանաւ հրամայեալ է, համառօտել զԱստուածային փառս զաւթերոյ զինուորաց (солдатъ) ընդ Դ ժամերի ցնցեալ։

——⁂——

Ամենապատուեալ. 'Ի 1839 ամէ հետէ ստանի 'ի Ս. Պ. բուրգ մայրաքաղաքի վարժարան, որ կոչի Բարձրագոյն Վաճառական Ուսումնարանութեան (Высшій Коммерческій Пансіонъ.) Բայց վարժարան այժմ յանձնեալ է ընդ Ստարոյն տեսչութեան Ինքնակալական Բարձրութեան Օլդենբուրգայ Պետր Գէորգեան։

——⁂——

'Ի 4 յունվարի յատատոսեան ագահն ատեղծանուր մի կայսրեց ստուն տեսեալ զի շահեն տեղեկութեան է զհետ մի, կամեցաւ յանձնել զհայն ընթանայ շուն։ Իսկ շուն թաղեալ 'ի բաց բերան իւր, զոր տեսեալ 'ի բերանի, յարձակեցաւ 'ի վերայ ատեղծանուրին կայսրին, և առա նաւթը խրատ խածանեալ վիրաւորեաց զերեսս Պետրոս. Թէպէտ և խնդիր ամենայնեալ մատուցին նմա կարգաւոր բժշկութիւն, և զհարկաւոր դեղորայս, Սակայն յէ սեղանել ամեալ միայ, երեւեցան 'ի նմա նշանք ախտին ջրէահրատութեան (водобоязнь). Նոյնպէս յայտնեցաւ, թէ խածանող շունն այն եղեալ է կատաղի, (գամիկան). Իսկ զի հիւանդին տարան 'ի հիւանդանոցն, այլ չեղեւ ինչ հնար. և հիւանդն մեռաւ 'ի միւսում աւուր։

Շամախի. 24 Յունվարի. 'Ի բաժն մի զինուորաց Շիրվանու նահանգին առաջել 'ի հարաւային կողմանս Շամախայ, զի 'ի. զինուորայ Կայսերական և Սալեանու և 'ի դաշտաքաղաքս երեւեալ ստանալ բազմութիւն մկանց, զոր կերին զուղեմ զերդաքս ձմռան զանեալ ակրմանցն. 'Ի գետնեալ զրաւաքին եղանակի և 'ի աեգոլ յարդաւաստ մնացելոց Մուղանու ճահին եղեն յայտ. Յետոյ մկանց ձեռն առեալ 'ի ձմեռնալին զան. Բայց երեւին յանձն թէ 'ի Մալեանու եւ զորայ մեծածաւալ վնասս առնել, զկարգադրեալ զիւր մեծածաւալ ակրմանց. Նոյնպէս 'ի Շամախի հանդերձ թէ գաւառակին է, իսկ 'ի դաշտաքաղաք բազմութիւն ջերմացն։

— 'Ի գիշերին 'ի 29ն աւուր զեյահ եղև մեծ ամպոր բաց կարծ սաստիկ երկրաշարժ, առանց ընդհարկելոց ցայժմն.

Ջերմն և հիւանդ ձեռնց 'ի նոյն հանգոյն 'ի վերայ աղաւնաքարանեան ծանուցմերն Սալեանի 'ի մէկին փետ" յանայ աղաղակալ յանկեցին զամենայն անցս, և յանմանեալ ցըրտոյն աւուր յամենայն առաւօտ ծածկ փաշատյն, իսկ զինուորն բարձեալ 'ի վերայ ձեաւ, մնացուցին յայս եղանակ, որ եհաս 'ի Տփխիս յ7ն փետ".

——⁂——

ԱՐՏԱՔԻՆ ԼՈՒՐՔ.

ԱՆԳՂԻԱ.

Լոնդոն. Փետրվարի. 8. Լորդն Պալմերստոն, (որ էր Պ Նախարար Գործոց արտաքնոց) (Ամերիկեան Հիւպատոսութեան) 'ի դարձեալ հանդերձեալ է Թողուլ զիւր պաշտօն և գնալ Անգլիա։

— Առ որքան որ ստացեալ Ավգանիս

և բազում մաշենոս գործէ. Պարլամենտն Անգլիոյ, (զի գլխաւոր Լոնտոնի Ժողովարանութեան) Թէպէտ և զուն գործեն զարման մատուցանել, այլ Ժողովն միշտ. 'ի 8 փետրվարի 'ի տարին Պարլամենտի եղեւ է գումարումն խորհրդակցութեան, զի մարմնայն առնել զմտաւոր բնութեան օրէնսդրութիւն, որով իւր հնար օգնութիւն բնաւ հասուցանել կարօտելոց. Ս Կոնիւ, երեւելի նախարարն Իռլանդիոյ, որ 'ի բազում ժամանակաց հետէ խօսէր ընդդէմ Միացուցութեան Բրիտանիոյ՝ որպէս զատուցանել Իռլանդիոյ. . . . 'ի սմին գումարման, սրտառուչ բանս խօսեցաւ նեղութեանց զամենայն Թշուառութեանց աշխարհին Իռլանդիոյ։ "Մէ հանդերձ՝ ասէ, Թէ որ պարտ կայ օգնութիւն, զոր առնեն առանձնաւորք, հարկէ օգնել չի Իռլանդիոյ 'ի հարկաւորութեանց սնունդ, զոր պատրաստեցաւթիւն ընդդէմ կայ. Բայց միայն է ազգային ձեռնտուութիւն, որ մարմնայն պարզապէս զամենայն կարօտութիւն. Ձեռնտուութիւն փոխանակ Միացուցութեան. Բանիք Թէպէտ և բազում զեղչումն ցուցանեն, Թէ զինուոր զանձն և տնտեսութեան են, որ հինք, զայս առնել 'ի տարին կարգաւորութեան մեծն տնտեսութեան, ոսկւոյն չէ ողորմութեան զանձուն առ համամասնութեան ընդ ժամանակին, և ընդ այսոյ փոխանակութեան յաւուց, որ Խարաքին 'ի մէջ խառնակութեան ամբոխին, և կարեն ունենալ ոչ միայն առ այլ բարեխառնի բարեկարգութեան, այլ և Անգլիոյ իսկ. Եւ Թէ Անգլիա զանազանեալ կարելոց է նոյն օրինակութեան, յայսմ հետէ ոչինչ կարէ առնել զօրինակ նմին, մինչ յառաջատութեան յայտնեալ բարեկարգեալ 'ի նմին զհաւր և զայլ առաջադիմութեան, փառաւոր և Իռլանդիոյ առաջին Անգլիա փոխել զբնակիչս նորա, եթէ չկարէ առնել զայնս մասն ժողովրդեան նորա

ԲԱԶՄԱՏԵՍԱԿԱՆ

ԽՕՍԱԿՑՈՒԹԻՒՆ

ՆԻՒԹ. ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԱՆՁԱՆՑ

Օտարական տարաձ ընդ Շամախեցւոյ։

Շարունակութիւն։

Շամ". Նման հանդերձ ամենայն հազարաւոր վաճառաց չի լինի. Ես ձեր տանն մի փոքրիկ զաւակըս զարմանալ մի անուամբ, ամեն կինն Քաղաքին իմ որդւոյս, մեծին դուռը առ մեծ ամենայն ըն ընտանեն քեզ յաղագս մեծն ամէն եղեալ Թագաւորն, ասելով ամենայն առ ընթեր միայն զնայել Մարգարտն . . . . կատարս. Բայց առ մեծ։

Օտ". Համաձայնեցայ։

Շամ". Երեւեցելովն Թագաւորի առ միամտ, . . . խնդր

իսկ նոցանց տեղեաց եղելն, զանձ ամենայն առաքինիք խաղաղութեան հանդերձ մի՝ եղեւ. նորանց մեծարանաց հեռու Թագաւորն Մարգարտի առ մեծամ. Պատ. բարեպաշտեաց կարապետին զորաւոր հրաման զաւակաց. նոյնպէս կորնգ. ամէն. զինուոր. հրեշտակաց առ փոքր ամենայն. արդարակ տառից զոհեալ առ ընտրեալ . . . . փակեալ առ հանդէս, տատրակ. Համաձայնութեան առ կենդանեաց, նորին առ զանազան արծաթեղէն մեծել եւ եղելոցն Հայոց զօր կատարեալ. Բայց Սուրբ Գրոց բարեգործեալն ամէն խոստացեալ, ամբողջ բազմութեան պատմութեան մի ծաղկեալ կայր . . . . ես ծախս առ կենդանեաց տորի . . . . Բայց առ ինչ խորհրդական զորայն տակառ կարեւորութեան. — Ներշնչեալ Եկեղեցականու Հայերը. Համեմատ ես նորանց ծառայութեան Թագաւոր Հայոց զօրավարք, խոստ զորեղ եւ իմաստ. նորանց զոր զեկեն.

նախարան, խեղճ, մեղք, խեղճ. առ փոքր տառն խոր ընդ ճանապարհ . . . . Համեմատ, յետոյ կոչեալ կարգաւոր մի մեծամեծաց քարոզութեան։

Օտ". Այսպէս զինք հրամայեալ, որ այս ձեռնարկութեան նախ մի բարւոյն Հայոց խօսք չէ. Բայց նորա չէր կարող յետոյ աստուածպաշտութեան, որպէս Թէ մեծն բազմութեան բանակին ամենայն զօրագլուխ առ շնորհաւոր խոսքն Հայերէն բարեկեան պաշտօն զօրեն նախել պատերազմ այդ խօսք. Ամենայն բանաւոր բանիւ. Եւ, եկեղեցի, իսկ և այլ ոսկի բարբառ, որ Ակնկալ մեծ Հայաստանեայց անուանեալ առ ընդ մեծագործ խոսքն ծաղկեալ և զամենայն խորհուրդ անձին բանի մի բարձր խոստովանել կամ փոխանակեալ կարեւոր խոստովանութեան մեծ. փառաց որոյ ձեր պատմութեան ազգաց է մեծ. նորա աստուածաբանութեան, բանաւորք մեծարեալ

[illegible]

[illegible] (...ՈՒԹԵԱՆ.)

ԽՈՐՀՈՒՐԴ ԵՒ ՓՈՐՁՈՒԹԻՒՆՔ·

[illegible] ... 1814 ... 1820 ... [illegible]

ԳԱՂՂԻԱ·

[illegible]

[illegible] ... 801,996 ... 1846 ... 31 ... 1847 ... 3,211,000 ... [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] (Աբրամ) [illegible]

[illegible]

Մ. Օ[illegible]

[illegible] 1846 [illegible]

[illegible]

[illegible] (беспозвоночные) [illegible]

[illegible] 936—40. [illegible] 942 [illegible]

[illegible]

1 [illegible]

[illegible]

2. Օ[illegible] [illegible]

[illegible]

[illegible]

1 [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

2. Օր ․

[illegible]

3. Պարտքն ․

[illegible] ... 1812 'ի ... [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

(Ն. Շ. Ր. Ո.)

ԱՆՁԻ ․

[illegible] ... 1840 'ի 20 ... [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] ... 3135 ... 2436 ... 1805 ... 6119 ... 92 ... 7 ... 25 ... [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] ... 1840 ... [illegible]

[illegible]

Ի ՏՓՂԻՍ ․

[illegible]